

Gwers 34 – Stori y ddafad golledig

Nodiadau Cefndir i'r Athro

Luc 15:3–7

Ymae'r bymthegfed bennod o Luc yn enwog am y tair dameg a lefarodd Iesu, sy'n sôn am golli a chael. Collodd gwraig ddarn arian pwysig, aeth mab ieuengaf ar goll, ac yma aeth dafad ar ddisberod. Fel y gwelsom yng ngwers 33, roedd Iesu'n feistr ar ddefnyddio darluniau o fywyd bob dydd, digwyddiadau cyfarwydd i bwy bynnag a oedd yn gwrando arno.

Cynulleidfa Iesu yma oedd casglwyr trethi a phechaduriaid. Roedd casglwyr trethi yn amhoblogaidd oherwydd eu bod yn gweithio i'r Rhufeiniaid. Y pechaduriaid oedd y rhai anfoesol yn y gymdeithas neu'n dilyn gwaith a ystyrir yn anghymarus â'r Gyfraith. Ac yr oedd y Phariseaid a'r ysgrifenyddion yn grwgnach oherwydd bod Iesu'n treulio amser ac yn bwyta gyda hwy. Nid oedd Iesu am adael i agwedd y Phariseaid ymyrryd dim â'i weinidogaeth; daeth i gynorthwyo pechaduriaid, ac ni allai wneud hynny heb eu cyfarfod.

Yn y ddameg, y mae dod o hyd i'r ddafad golledig yn brofiad llawen. Gesyd bugail y ddafad ar ei ysgwyddau ac nid yw'r baich trwm yn peri iddo achwyn.

Roedd y darlun o fugail yn gadael ei braidd i fynd i chwilio am un ddafad a oedd ar goll yn un cyfarwydd; byddai'r naw deg a naw yn ddiogel ond ni fyddai'r praidd yn gyflawn heb yr un ar goll. Yr un modd bydd Duw yn llawenhau mwy am yr un a ddychwelodd na'r llawer sydd eisoes yn y gorlan.

Gwelodd yr ysgolhaig Iddewig, G G Montefiore, ddysgeidiaeth newydd a chwyldroadol yn y ddameg hon, sef bod Duw yn chwilio am bechadur ac yn ei hebrwng adref. Cytunai'r rabiniaid fod Duw yn croesawu pechadur edifeiriol, ond dyma syniad newydd, sef bod Duw yn Dduw sy'n chwilio, ac yn cymryd y cam cyntaf, tuag at adfer y pechadur.

Defaid a Bugeiliaid

Ers dyddiau Abraham, cyfrifid cyfoeth dyn yn ôl swm yr anifeiliaid a feddai arnynt ac yr oedd y ddafad yn amlwg iawn ymysg yr anifeiliaid hynny. Cedwid defaid am eu gwlan a'u crwyn i wneud dillad, a defnyddid eu cynn fel llestr. Bwyteid y cig ar adegau arbennig yn enwedig Y Pasg (Exodus 12:9). Pan fyddai porfa gartref yn mynd yn brin rhaid oedd i'r bugail fynd i chwilio am borfeydd eraill. Golygai hynny grwydro ymhell, ac yn aml wynebid peryglon megis anifeiliaid gwylltion o'r jyngl. Yr oedd llewod ac eirth yn gyffredin (Barn. 14:8) ac y mae helyntion Dafydd yn amddiffyn ei ddefaid yn hysbys (1 Sam. 17:34–46). Roedd yr udflaidd a'r siacal yn gyffredin hefyd. Fel arfau defnyddiai'r bugail wialen a ffon dafl. Roedd gwialen yn fwy o bastwn trwm gyda darnau o fflint wedi eu bwrw ynddi i'w gwneud yn fwy effeithiol. Gwnaed y ffon dafl o god ledr yn ddigon mawr i ddal carreg tua modfedd a hanner o led, yn rhwym wrth ddau ddarn o gortyn lledr rhyw ddwy droedfedd o hyd. Pan chwifiai'r bugail y ffon dafl o amgylch ei ben byddai grym allgyrchol yn dal y garreg yn ei lle hyd nes y byddai'n gollwng un o'r cordynau. Gyda phrofiad, gallai bugail daro unrhywbeth neu unrhyw un, e.e. Goliath. Pan oedd dafad yn sâl neu wedi anafu, byddai'r bugail yn ei chario ar ei ysgwyddau.

Beth wnaeth y bugail ar ôl darganfod bod un o'i ddefaid ar goll? Pam aeth i chwilio amdano? Mae Iesu'n ein caru mwy na charodd y bugail ei ddafad hyd yn oed!

Diolch Iesu am ein caru a diolch am ddod i'r byd i chwilio amdanom. Amen

Gwers 34 – Stori'r ddafad colledig

Y Ddafad a aeth ar goll | Beibl Newydd y Plant tud. 187

(Luc 15:1-7)

Gwers 34

Stori'r ddafad golledig

BEIBL GWEITHGAREDD Y PLANT DAN /DROS 7 oed

Stori'r ddafad golledig tud 144

BEIBL LLIW STORI DUW

Y bugail da tud 248

BEIBL NEWYDD Y STORIWR

Y bugail da tud 116

BEIBL LLIW Y PLANT

Colli a chael tud 238

BEIBL NEWYDD Y PLANT

Y ddafad aeth ar goll tud 187

BEIBL BACH I BLANT

Dafad ar goll tud 378

Y BEIBL I BLANT MEWN 365 STORÏAU

Y ddafad golledig tud 326

Amser Chwarae

Ble mae'r ddafad?

Bydd angen bag gyda phedair dafad ynddo, a dafad arall i'w chuddio cyn y wers. Esboniwch wrth y plant bod ein stori heddiw am anifail. Rhwch gliwiau iddynt geisio dyfalu pa anifail sydd dan sylw. Tynnwch y defaid allan o'r bag, un ar y tro, gan annog y plant i'w cyfrif. Esboniwch fod un ddafad ar goll a gofynnwch iddynt chwilio amdani. Ar ôl dod o hyd iddi, mae angen "dathlu"-cael pawb i guro dwylo a gweiddi "hwrê." Wedyn, gofynnwch i'r plant i gau eu llygaid, tra byddwch yn cuddio'r ddafad eto. Chwaraewch y gêm sawl gwaith. Cofiwch ddathlu bob tro y byddwch yn dod o hyd i'r ddafad oedd ar goll!

Neu,

Chwarae fferm. Casglwch amrywiaeth o deganau fferm a chael amser rhydd i chwarae. Wedyn, chwaraewch y gêm ganlynol. Cymerwch un o bob anifail a'u cuddio o dan liain. Heb i'r plant weld, tynnwch un o'r anifeiliaid oddi yno. Tynnwch y liain i ffwrdd a gofynnwch i'r plant pa anifail sydd wedi diflannu.

Crefft

Mygydau dafad

Defnyddiwch y templed o'r daflen waith. Ar ôl eu torri allan gadewch i'r plant ludo gwlan cotwm drostynt. Gosodwch ddarn o gerdyn cryf neu gansen gardd ar y cefn fel handlen i ddal y mwgwd i fyny. Cofiwch gael yr Amser Creadigol cyn y stori!

Amser Stori

Defnyddiwch y masgiau 'defaid' y mae'r plant wedi'u creu. Gadewch i'r plant wisgo eu masgiau ac ymarfer bod yn ddefaid. Adroddwch yr hanes yn eich geiriau eich hun, a bob tro y byddwch yn dweud y gair "dafad/defaid", dylai'r plant wneud sŵn defaid yn breffu.

Ar ddiwedd y stori pwysleiswch yr hapusrwydd a deimlwyd gan y ffermwr wrth ddod o hyd i'r ddafad. Gofynnwch i'r plant pam oedd y ffermwr mor hapus? Esboniwch fod y ddafad yn bwysig iawn iddo, yn arbennig iddo, felly roedd yn fodlon chwilio amdani nes dod o hyd iddi a dyna pam roedd mor hapus ar ôl dod o hyd iddi.

Esboniwch ein bod ni'n bwysig i Dduw hefyd a bod pob un ohonom yn arbennig Iddo.

Gweddi

Bydd angen plât papur neu gylch o bapur. Ar un ochr, tynnwch lun wyneb trist. Gofynnwch i'r plant pwy oedd yn drist yn y stori heddiw? Beth sy'n gwneud i ni fod yn drist? Gofynnwch i Dduw ein helpu pan fyddwn yn drist.

Ar yr ochr arall, tynnwch lun hapus. Gofynnwch i'r plant pam oedd y bobl yn y stori yn hapus? Beth sy'n gwneud i ni fod yn hapus? Diolchwch i Dduw am y pethau y mae'r plant wedi'u henwi.

Cân

Beth am ganu 'Cariad Crist sydd yn llifo ataf' o Tyrd i Ddathlu?

Adnoddau Ychwanegol

Taflenni gwefan amserbeibl.org

Cyfres B – Damhegion

Cyfres DVD Stori Duw

Stori 42: Y Ddafad aeth ar goll

Cyfres Powerpoints Beibl Bach i Blant

Stori 47: Dafad ar Goll

Cwis a Chwilair

Llyfr Cwis Cynta i Ateb tud 342

Llyfrau Stori

Hwyl Jig-so: Y Ddafad Golledig

Ifan Tom yn colli ei gath

Pam fod y bugail yn hapus?

